



# The Holy See

---

VIAGGIO APOSTOLICO DEL SANTO PADRE FRANCESCO

IN ARMENIA

(24-26 GIUGNO 2016)

**VISITA DI PREGHIERA ALLA CATTEDRALE APOSTOLICA**

***SALUTO DEL SANTO PADRE***

*Etchmiadzin*

*Venerdì, 24 giugno 2016*

**[Multimedia]**

---

*Świątobliwość, Czcigodny Bracie,  
Najwyższy Patriarcho i Katolikosie Wszystkich Ormian,  
Najdrożsi Bracia i Siostry w Chrystusie!*

Ze wzruszeniem przekroczyłem próg tego świętego miejsca, świadka historii waszego narodu, promieniującego centrum jego duchowości. Cennym darem Bożym jest dla mnie możliwość zbliżenia się do świętego ołtarza, z którego zabłysło światło Chrystusa w Armenii. Pozdrawiam Katolikosa Wszystkich Ormian, Jego Świątobliwość Karekina II, któremu serdecznie dziękuję za uprzejme zaproszenie do odwiedzenia Świętego Eczmiadzynu, arcybiskupów i biskupów Ormiańskiego Kościoła Apostolskiego i dziękuję wszystkim za zgotowane mi serdeczne i radosne powitanie. Dziękuję, Wasza Świątobliwość, za przyjęcie mnie w swoim domu. Ten znak miłości mówi wymownie, znacznie bardziej niż słowa, co oznaczają przyjaźń i miłość braterska.

Przy tej uroczystej okazji, dziękuję Bogu za światło wiary rozpalone na waszej ziemi, wiary która nadała Armenii jej swoistą tożsamość i uczyniła ją zwiastunem Chrystusa wśród narodów. Chrystus jest waszą chwałą, waszym światłem, słońcem, które was oświeciło i dało wam nowe

życie, które wam towarzyszyło i wspierało was, zwłaszcza w najtrudniejszych chwilach. Chylę czoła przed miłosierdziem Pana, który zechciał, aby Armenia stała się pierwszym krajem, który poczynawszy od roku 301 przyjął chrześcijaństwo jako swą religię, w czasach, w których w Cesarstwie Rzymskim wciąż szalały prześladowania.

Wiara w Chrystusa nie była dla Armenii jak szata, którą można przyodziewać lub zdejmować w zależności od okoliczności i konwenansów, ale rzeczywistością konstytutywną jej tożsamości, darem o ogromnej doniosłości, który należy przyjąć z radością i strzec z zaangażowaniem i męstwem, za cenę swojego życia. Jak napisał święty Jan Paweł II „z chrztem wspólnoty ormiańskiej [...] rodzi się nowa tożsamość narodu, która stanie się częścią konstytutywną i nieodłączną tego, co będzie stanowić o samej ormiańskości. Od tej chwili nie będzie już można myśleć, że wśród elementów tej identyczności, może zabraknąć wiary w Chrystusa jako składnika istotnego” (*List Apostolski z okazji 1700. rocznicy chrztu narodu armeńskiego* [2 lutego 2001], 2). Niech Pan wam błogosławi za to jasne świadectwo wiary, które w sposób wzorcowy ukazuje potężną skuteczność i owocność chrztu otrzymanego ponad tysiąc siedemset lat temu z wymownym i świętym znakiem męczeństwa, które pozostało stałą cechą historii waszego narodu.

Dziękuję również Panu za drogę, jaką Kościół Katolicki i Ormiański Kościół Apostolski przebyły poprzez szczery i braterski dialog, aby osiągnąć pełną jedność eucharystyczną. Niech Duch Święty dopomoże nam w realizacji tej jedności, o którą modlił się nasz Pan, aby Jego uczniowie byli jedno, a świat uwierzył. Cieszę się, że mogę tutaj przypomnieć decydujący impuls wniesiony dla intensyfikacji stosunków oraz wzmocnienia dialogu między naszymi dwoma Kościołami w ostatnich czasach przez ich Świątobliwość Wazgena I i Karekina I oraz przez Jana Pawła II i Benedykta XVI. Wśród szczególnie istotnych etapów tego zaangażowania ekumenicznego chciałbym przypomnieć Wspomnienie Świadków Wiary XX wieku, w kontekście Wielkiego Jubileuszu roku 2000; przekazanie Waszej Świątobliwości relikwii ojca chrześcijańskiej Armenii, świętego Grzegorza Oświeciciela dla nowej katedry w Erywanii; Deklarację Wspólną Jego Świątobliwości Jana Pawła II i Waszej Świątobliwości, podpisaną tutaj w Świętym Eczmiadzinie; i wizyty, które Wasza Świątobliwość złożył w Watykanie z okazji ważnych wydarzeń i uroczystości.

Świat jest niestety naznaczony podziałami i konfliktami, a także poważnymi formami ubóstwa materialnego i duchowego, w tym wyzyskiem ludzi, nawet dzieci i osób starszych, i oczekuje od chrześcijan świadectwa o wzajemnym szacunku i braterskiej współpracy, które spowodowałyby jasne ukazanie przed każdym sumieniem mocy i prawdy zmartwychwstania Chrystusa. Cierpliwe i ponawiane zaangażowanie na rzecz pełnej jedności, intensyfikacja wspólnych inicjatyw i współpraca między wszystkimi uczniami Pana na rzecz dobra wspólnego, są jak jaśniejące światło w ciemną noc i stanowią wezwanie do przeżywania także różnic w miłości i wzajemnym zrozumieniu. Duch ekumeniczny nabiera wartości przykładu także poza widzialnymi granicami wspólnoty kościelnej i stanowi dla wszystkich silne przypomnienie, że trzeba łagodzić rozbieżności na drodze dialogu i docenienia tego, co łączy. Zapobiega to także instrumentalizacji i manipulowaniu wiarą, ponieważ zmusza do odkrycia jej prawdziwych korzeni, do przekazywania,

obrony i krzewienia prawdy, w poszanowaniu godności każdego człowieka oraz w sposób, z którego emanowałaby obecność tej miłości i tego zbawienia, które pragniemy upowszechniać. W ten sposób oferowane jest światu – który pilnie tego potrzebuje – przekonujące świadectwo, że Chrystus żyje i działa, świadectwo zdolne do otwierania coraz to nowych dróg pojednania między narodami, cywilizacjami i religiami. Zaświadcza się i czyni wiarygodnym, że Bóg jest miłością i miłosierdziem.

Drodzy bracia i siostry, kiedy nasze działania są inspirowane i pobudzane mocą miłości Chrystusa, zwiększa się wzajemne poznanie i szacunek, tworzą się lepsze warunki dla owocnego procesu ekumenicznego, a jednocześnie ukazuje się wszystkim ludziom dobrej woli i całemu społeczeństwu konkretną drogę, którą można podążać, aby załagodzić konflikty rozdzierające życie obywatelskie i wykopujące podziały trudne do uzdrowienia. Niech Wszechmogący Bóg, Ojciec Pana naszego Jezusa Chrystusa, za wstawiennictwem Najświętszej Maryi Panny, świętego Grzegorza Oświeciciela „Słupa światła Świętego Kościoła Ormian” i świętego Grzegorza z Nareku, Doktora Kościoła, błogosławi was wszystkich i cały naród ormiański, strzegąc go zawsze w wierze otrzymanej od ojców i którą chwalebnie świadczył on na przestrzeni wieków.